

Return Experts' Group (REG): Ensimmäisen vuoden kokemuksia

Mari Helenius

Janne Kinnunen

Euroopan unionin
osarahoittama

Esityksen sisältö

- Mikä on EMN REG?
- Mitä REG tekee?
- Työn tähänastiset tulokset
- Esimerkki valmistuneista selvityksistä: EMN Inform: *Overview: Incentives to return to a third-country and support provided to migrants for their reintegration*
- REG työohjelma vuodelle 2015

Mikä on EMN REG?

- *European Migration Network – **Return Expert Group***
- REG on EMN:n vuonna 2013 perustettu alatyöryhmä
 - Ensin nimeltään VREG (Voluntary Return Expert Group), nyt vain REG. Tarkoituksena laajentaa työryhmä kattamaan vapaaehtoisen paluun lisäksi myös pakkopalaut.
- Tavoitteena edistää jäsenmaiden hyvien käytäntöjen vaihtamista laittomasti maassa olevien (vapaaehtoisen) paluun tehostamiseksi.
- Toimitaan vuotuisen työohjelman puitteissa; mm. laaditaan selvityksiä ja vertailevaa aineistoa/julkaisuja paluutoiminnan alalla.
- Jäseninä EU-maat Tanskaa lukuun ottamatta sekä Norja.
 - Lisäksi mukana edustajia EU:n virastoista, kansalaisjärjestöistä sekä EU:n ohjelmista ja projekteista
 - Jokaisessa jäsenmaassa REG -yhdyshenkilö/-henkilöitä.

Mitä REG tekee?

- REG:n toiminnan tavoitteet on jaoteltu seuraavasti:
 - CONNECT: tunnistetaan vapaaehtoisen paluun toimijat jäsenmaissa ja paluumaissa
 - EVALUATE: evaluoidaan vapaaehtoisen paluun ja uudelleenkotouttamisen kansallisia politiikkoja, paluuhjelmia, etsitään hyviä käytäntöjä
 - PROMOTE: esitellään jäsenmaiden yhteishankkeita
 - EXCHANGE: jaetaan ajantasaista tietoa jäsenmaiden kokemuksista ja tiedontarpeista

Työn tähänastiset tulokset

- CONNECT:
 - EMN REG Directory, jossa joka maasta oma sivustonsa
 - Maakohtaisella sivustolla on paluuviranomaisten yhteystietojen lisäksi mm. paluutilastoja, tietoja kansallisista paluuhankkeista ja kansainvälisistä yhteishankkeista joissa kukin maa on mukana
 - Tarkoitus päivittää jatkossa vuosittain
- EVALUATE:
 - EMN Inform: *Overview: Incentives to return to a third-country and support provided to migrants for their reintegration (Nov 2014)*
 - yleiskatsaus jäsenmaiden vapaaehtoisen paluun ohjelmiin

Työn tähänastiset tulokset...(2)

- PROMOTE:
 - Erilaisten paluuseen liittyvien toimijoiden ja hankkeiden esittely työryhmässä, mm. EURINT ja ERI -projektit
- EXCHANGE:
 - EMN Inform: *Practical approaches and good practices in return and reintegration to Afghanistan and Pakistan (Dec 2014)*
 - EMN Inform: *Challenges and good practices in the return and reintegration of irregular migrants to Western Africa (Jan 2015)*

EMN Inform: Overview: Incentives to return...

- 27 jäsenmaalla käytössä yhteensä 96 erilaista paluuohjelmaa
 - Ohjelmien vuosibudjetti noin 133 miljoonaa, josta 55 % EU-rahoituksella ja 45 % kansallisella rahalla
- Vapaaehtoisen paluun ohjelmat ovat keskeisessä osassa jäsenmaiden paluupolitiikassa
 - Ajalla 2009-2013, vapaaehtoisen paluun kautta palanneiden osuus kaikista toimeenpannuista palautuksista on kohonnut 14 % → 33 %
 - EU:n paluupolitiikassa vapaaehtoinen paluu on ensisijainen vaihtoehto
 - Mahdollistaa arvokkaan paluun, kustannustehokasta, ja voi edistää kolmannen maan halukkuutta ottaa vastaan EU:sta palautettavat kansalaisensa

EMN Inform: Overview: Incentives to return... (2)

- Osa jäsenmaista on toteuttanut vapaaehtoisen paluun ohjelmia jo kauan (Saksa 1978, Belgia 1984), toisissa maissa tämä on vielä uutta
- Paluuohjelmien toteuttajina toimivat viranomaiset, sekä kansainväliset ja kansalaisjärjestöt
 - IOM (International Organization for Migration)
 - Caritas, Weldo, Danish Refugee Council, Refugee Action, jne
- Tyypillisesti jonkinlainen yhdistelmä viranomais- ja järjestötoimijoita
 - Mitä toimintoja viranomaisen ja järjestö tuottavat, vaihtelee paljon

EMN Inform: Overview: Incentives to return... (3)

- Paluun tuet vaihtelevat voimakkaasti eri jäsenmaissa:
 - Käteistuki keskimäärin 628 / 582 eur (aik/lapsi)
 - Maksimituen määrä alimmillaan 40 eur (CZ), 50 eur (PT), korkeimmat tuet 2250 eur (NL), 3300 / 1700 eur (SE aik/lapsi) ja 2500 / 3750 eur (NO, aik/lapsi)
 - Suomessa käteistuki korkeintaan 1000 / 600 eur (aik/lapsi)
 - Hyödyketuki keskimäärin 2100 / 1790 eur (aik/lapsi)
 - Tässäkin vaihtelua: matalimmat tuet 500 eur (BG), 600 eur (LT), korkeimmat tuet 5000 eur (DE, ES) ja 6000 eur (NO)
 - Suomessa hyödyketukipaketti korkeintaan 1500 / 750 eur
 - Hyödyketuen tarkoitus on kestävä uudelleenkotoutuminen, se on tyypillisesti koulutukseen, työllistymiseen, asumiseen, terveydenhoitoon liittyvää tukea tai palvelua

EMN Inform: Overview: Incentives to return... (4)

- Tulevia haasteita vapaaehtoisen paluun kehittämisessä
 - Jäsenmaiden paluuhjelmien tuet eroavat toisistaan voimakkaasti, tämä voi johtaa "return shopping" -ilmiöön
 - REG seuraa ilmiötä
 - Syvällisempää analyysiä paluuhjelmien tehokkuudesta tarvitaan
 - Toistaiseksi vain muutamat maat ovat pyrkineet monitoroimaan ja evaluoimaan paluuhjelmiansa
 - Puute toimivista indikaattoreista joilla ohjelmia voitaisiin arvioida, REG pyrkii auttamaan tässä kehitystyössä
 - Jäsenmaiden yhteiset paluuprojektit todistavat, että EU-tason yhteistyö parantaa sekä paluuhjelmien kustannustehokkuutta että laadukkuutta
 - Näitä tulisi edelleen kehittää, REG tulee seuraamaan ja raportoimaan niiden tuloksista

REG työohjelma vuodelle 2015

- Päivitetään seuraavat luettelot:
 - luettelo kunkin maan ajantasaisista yhteystiedoista, tilastoista sekä paluuhankkeista "*EMN REG Directory*".
 - luettelo kunkin maan palaajille tarjoamasta tuesta ja kannustimista "*Incentives to return to a third-country and support provided to migrants for their reintegration*"
- Laaditaan yhteiset suuntaviivat ja mittarit *paluuohjelmien arvioinnille*.
- Laaditaan kaksi uutta "EMN REG Inform" - dokumenttia, kohteina Itä-Afrikka sekä Itä-Eurooppa/Länsi-Balkan.
- Kolme REG-työryhmän kokousta. Lisäksi paluuohjelmien arviointia käsittelevän alatyöryhmän kokouksia.

Kiitos

Suomen REG-yhdyshenkilöt:

ylitarkastaja Mari Helenius mari.helenius@migri.fi

ylitarkastaja Janne Kinnunen janne.kinnunen@migri.fi